

Geachte mevrouw,

u had vuur in uw ogen en af en toe klonk er ijs in uw woorden. U stelde pertinente vragen over de secessie van Katanga. Uw kleed kleurde het scherm oranje en uw présence vulde de rest en ik dacht: Wat-Een-Vrouw! Toen een balkje onderaan het scherm uw achternaam verried, dacht ik: "Aaah. Natuurlijk."

Lumumba.

Dochter van.

U hebt zijn vuur in uw ogen.

Ik keek naar Kinderen van de Kolonie omdat ik zelf een kind van een kind van de kolonie ben.

Mijn grootvader had het lang geleden boven een paar glazen whiskey toevertrouwd aan zijn schoonzoon, mijn vader: "Lumumba, dat heeft België gedaan." Mijn *bompapa* was erbij toen uw vader aankwam in Elisabethville, zijn beulen tegemoet. Mijn grootvader had het met zijn eigen ogen gezien. Meer dan dat weet ik niet. Ooit ging hij het allemaal nog vertellen. Een hartaanval besliste daar anders over en mijn vader kan ik het ook niet meer vragen.

U kan het uw vader ook niet meer vragen.

Een vuurpeloton besliste daar anders over.

Uw vader: Patrice Lumumba, eerste verkozen premier van de Democratische Republiek Congo.

Met die vurig dromende ogen.

Hoe mooi was die dag van de onafhankelijkheid? Van de gruwel van Congo Vrijstaat over de kolonie tot de Democratische Republiek Congo... in amper 80 jaar. Van exportslaven over boys naar évolués tot verkozen landsleiders in minder dan een eeuw.

Uw vader: de African dream. Lang voor Biko, lang voor Mandela.

Wat sprak hij trotse woorden, uw vader, toen.

Hij ging niemands neger meer zijn.

Twee maanden heeft hij mogen dromen.

Toen liet *Bwana Kitoko* zich van zijn lelijkste kant zien.

Het Belgisch koper diende veilig gesteld. Het goud, de diamanten. Voor de Amerikanen: het uranium, voor nog 's een Hiroshima, voor nog 's een Nagasaki.

Het zijn beelden die zo oud zijn als ikzelf en die zwart en wit door de ziel snijden. Uw vader die geboeid en geslagen getoond wordt aan de meute voor hij op het vliegtuig naar Katanga wordt gezet. Een van zijn beulen grijpt hem bij het haar grijpt en dwingt hem in de lens te kijken. Zijn blik is de vernedering voorbij. Het is de oudste blik ter wereld, het is de blik van de leeuw die stopt met vechten omdat hij gegrepen is door te veel hyena's.

In die ogen lees je het hart van de duisternis.

In die blik zie je de dood.

Mijn grootvader heeft die blik *live* gezien. Zonder lens, afstand en tijd ertussen. Mijn grootvader, mijn peter. Met brandwonden over zijn hele lijf omdat hij als veertienjarige scout mensen uit een brandend gebouw had gered. Mijn grootvader, mijn held. Mijn grootvader die een verroeste revolver gaat halen bij een vriend wanneer de onlusten uitbreken en hij niet

weet wat er met zijn vrouw gebeurd is. Die gevangen in Katanga de Mondscheinsonate speelt in wat misschien zijn laatste uren zouden zijn. Mijn grootvader als getuige van die blik van uw vader.

Wat doet zo'n blik met zo'n mens?

Ik heb het hem niet kunnen vragen.

Als de nazaten van medeplichtigen in Laken het niet over de lippen krijgen, laat het dan een kleinkind van een getuige zijn. De zoon van een moeder die haar hart en later haar broer zou verliezen in Congo.

“Lumumba, dat heeft België gedaan.”

Geachte mevrouw, ik wil besluiten met uw woorden: “We moeten achterom kijken: Lumumba maakt deel uit van onze geschiedenis. Maar laat ons, voorbij het stadium van de pijn en de beschuldigingen gaan. Laat ons accepteren wat we gedaan hebben, positief en negatief. En laat ons als volwassenen samen gaan zitten om te praten over onze gemeenschappelijke toekomst.”

Hoe die toekomst er uit moet zien? Dat heeft iemand al lang geleden gezegd:

“Een vrij en rijk Congo, vrij van stamtwisten. Waarin de landerijen ten goede komen aan de kinderen van het land. Een stralend voorbeeld voor Afrika.”

Ik wens Congo van harte de toekomst toe die uw vader voor ogen had.